

**Egy év – egy kép: csillagda
Debrecenben (1984)**

Már 25 év eltelt, hogy Kulin Gyurka bácsi felavatta a debreceni bemutató csillagdát – nézegetem az építést, az átadás, a működés diáit. Hosszas utánajárás eredményeként az akkori városvezetés felkínálta a csillagda-építés lehetőségét az egyik épülő lakótelepi magasház tetején. Kedvüinkért átterveztek a 14 emeletes ház tetőszerkezetét, hogy az fogadni tudja a kupolát. Majd a Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozói a ház tetejét néhány méterrel tovább építették, egészen a kupola vázszerkezetéig. Szakkörünk tagjaival társadalmi munkában vállaltuk a kupola továbbépítését. Az öt és hatszögletű lapokkal határolt héjszerkezet Bocskai János ötlete volt, a kupola terveit pedig Piros András készítette el. Az első alumíniumlemezek felrakása után sejthető volt a hiba – „a sapka kisebb, mint a fej”. Az ipar nagyobbra építette a csillagda vázszerkezetét, de a kupola terveiben is akadt számítási hiba. Magam dolgoztam ki és számoltam át a kupola méretezését, amely a valós vázra épült.

Viszonylag hamar sikerült meggyőzőnöm az illetéseket, és újra indulhatott az építési munka. A kupolát összesen 19 tagunk 400 óra társadalmi munkában készítette el. A kupola alá egy Zeiss 100/1000-es tubus került, Zeiss Ib mechanikán, több kiegészítővel.

Április 10-én a város és a megye vezetői jelenlétében Gyurka bácsi felavatta a csillag-

A debreceni bemutató csillagvizsgáló különleges kialakítású kupolája

dát. A nagyközönségnek Károlyi Gáborral és Szoboszlai Endrével közösen tartottuk a távcsöves és Baader-planetáriumi bemutatókat a kupolában és az alatta lévő helyiségekben. Akkor még hétfőn nem volt TV adás, így a nyitvatartást hétfő estére tettük. Az első év mérlege: 2236 fizető látogató jött el. A távcsövel üstökösöt, holdfogyatkozást, Merkúr-átvonulást, okkultációkat figyeltünk meg. A kamerával asztrofotók készültek. A rendszerváltás után – hét év tündöklést követően – viharfelhők gyülekeztek az égen, és anyagai okokra hivatkozva fenntartónk végleg bezárta a debreceni csillagdát.

Zajác György

Kettőscsillag-ajánlat: Aquila (észlelések beküldése: augusztus 6.)								
Csillag	RA	D	m ₁	m ₂	Táv.	PA	Égabrosz	
STF 2379 5 Aql	18 ^h 46,5 ^m	-00°57'	6,1 ^m	7,9 ^m	12,8"	120°	92	
STF 2443	19 04,1	+14 46	8,6	9,0	6,8	312	67	
HWE 47	19 20,6	+02 56	8,3	8,4	0,4	311	67	
STF 2541	19 36,8	-10 25	6,7	10,3	5,1	327	91	
STF 2583 π Aql	19 48,7	+11 49	6,1	6,9	1,4	108	67	
BU 829	19 48,9	+05 45	9,0	9,4	0,8	313	68	
STF 2596	19 54,0	+15 17	7,3	8,7	2,0	306	67	
STF 2613	20 01,5	+10 44	7,6	7,8	3,9	354	66	
STF 2616	20 02,7	+14 34	6,8	9,7	3,3	265	66	
BU 56	20 05,1	-04 19	8,0	9,0	1,5	181	88	